

STORTINGET

Innst. 78 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 9 L (2024–2025)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til hushold- ninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (justering av terskelverdi og varighet)

Til Stortinget

Sammendrag

Energidepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstønadsløven). Det foreslås å øke terskelverdien for når strømstønad beregnes, fra 73 til 75 øre per kWh eksklusive merverdiavgift. Forslaget til lovendring er i tråd med forslaget i Prop. 1 S (2024–2025) for Energidepartementet. Departementet foreslår at endringen skal gjelde for forbruk fra og med 1. januar 2025.

Det foreslås også at strømstønadsordningen forlen-
ges, slik at energibruk til og med desember 2025 dekkes
av stønadsordningen, samt at loven oppheves 1. juli
2026.

0.1 Økonomiske og administrative konsekvenser

En justering av terskelverdien fra 73 øre per kWh til
75 øre per kWh endrer vilkårene for når det gis strømstø-
nad. Bestemmelsen ble endret på tilsvarende måte fore-
gående år, gjeldende fra januar 2024. Forslaget er en jus-
tering som følge av inflasjon.

Det er ikke forventet vesentlige administrative kon-
sekvenser for kraftleverandørene eller Reguleringsmyn-
digheten for energi (RME) som følge av forslaget. Dette
gjelder også for nettselskapene, men forslaget vil føre
med seg en endring i deres beregning av stønaden.

For staten er det er beregnet at endringen i terskel-
verdien fører til en reduksjon på omtrent 300 mill. kro-
ner i årlige utfgifter, målt mot nåværende terskelverdi på
73 øre per kWh.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på
stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeider-
partiet, Mani Hussaini, lederen Ingvild
Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen
Merkesdal og Sigurd Kvammen Rafaelsen,
fra Høyre, Jan Tore Sanner, Charlotte
Spurkeland, Bård Ludvig Thorheim og
Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpar-
tiet, Aleksander Øren Heen, Gro-Anita
Mykjåland og Hans Inge Myrvold, fra
Fremskrittspartiet, Terje Halleland og
Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk
Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt,
Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen,
fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm,
og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf
Ropstad, viser til at formålet med den midlertidige
strømstønadsordningen er å gi stønad til husholdninger
for å kompensere for ekstraordinært høye strømpriser.
Ordningen ble innført for strømforbruk fra og med

desember 2021 og har gjennomgått flere endringer. Komiteen viser til at regjeringen foreslår endringer i midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømuttergifter (strømstøndsloven). Det foreslås å øke terskelverdien for når strømstønad beregnes, fra 73 til 75 øre per kWh eksklusive merverdiavgift. Forslaget til lovendring er i tråd med forslaget i Prop. 1 S (2024–2025) for Energi-departementet. Regjeringen foreslår at endringen skal gjelde for forbruk fra og med 1. januar 2025. Det foreslås også at strømstøndsordningen forlenges, slik at energibruk til og med desember 2025 dekkes av støndsordningen, samt at loven oppheves 1. juli 2026.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet anerkjenner at volatile og til tider høye strømpriser skaper uforutsigbarhet for husholdningene og næringslivet. Opinion utførte i august 2024 på oppdrag fra Huseierne en spørreundersøkelse som viser at 25 pst. av norske husholdninger er svært bekymret for prisene på strøm, og samtidig svarer 32 pst. at de er ganske bekymret. Disse medlemmer mener strømstøtteordningen regjeringen nå legger frem, ikke er tilstrekkelig. Disse medlemmer har tidligere fremmet forslag om en strømstøtteordning som ville gitt 100. pst. kompensasjon når strømprisen overstiger 50 øre per kWh, og mener denne strømstøtteordningen er betraktelig bedre enn forslaget fra regjeringen. Dette ville gitt en mer trygg og stabil hverdag for både husholdningene og næringslivet.

Komiteens medlem fra Rødt mener at dagens strømmarked er dysfunksjonelt, og at det er nødvendig å ta tilbake den politiske kontrollen over strømprisene. Da må det også gjøres noe med årsakene til at vi opplever høye og ustabile strømpriser i et land som i utgangspunktet har kraftoverskudd.

Dette medlem mener dagens situasjon skyldes at Norge er knyttet til et stort, europeisk strømmarked både fysisk (gjennom stadig flere utenlandskabler), økonomisk og juridisk (gjennom EUs energiunion og den europeiske kraftbørsen).

Dette medlem ønsker en politisk styrt pris som i større grad speiler de faktiske kostnadene ved å produsere strøm, og en høyere pris for luksusforbruk for å unngå sløsing.

På denne bakgrunnen fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å frikoble norske strømpriser fra de europeiske gassprisene.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for statlig styring av innenlands kraftomsetning, der staten

forestår innenlands strømsalg og strømsalgsselskapene avvikles.»

«Stortinget ber regjeringen etablere et prissystem for strøm brukt i Norge, med en kostnadsbasert makspris for vanlig forbruk og en høyere pris for private husholdningers luksusforbruk.»

«Stortinget ber regjeringen ta politisk kontroll over kraftflyten i utenlandskablene, med strengere krav til miljø og forsyningssikkerhet som forutsetning for eksport, og reforhandle aktuelle avtaler for å oppnå dette om nødvendig.»

Inntil det tas strukturelle grep for å få tilbake kontrollen over krafta, støtter dette medlem regjeringens strømstøtteordning subsidiært.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, der Venstre foreslår å ikke videreføre strømstøtten i 2025, men heller bruke minst tilsvarende proveny for å redusere skatten på inntekt. I sum vil en gjennomsnittshusholdning kunne få 1 800 kroner i strømstøtte, eller tilsvarende 5 kroner dagen, med regjeringens forslag, mens den samme husholdningen i gjennomsnitt ville fått 2 600 kroner i skattelette med Venstres forslag.

Dette medlem viser videre til at omfanget av strømstøtten er betydelig redusert fra å utgjøre 26,4 mrd. kroner i 2022, eller tilsvarende over 10 000 kroner per husholdning, til 4,8 mrd. kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025. Samlet strømstøtte for månedene september, oktober og november 2024 utgjør for en vanlig husstand under 400 kroner, selv i områder med høy strømpris. Dette viser at strømstøtteordningen nå betyr svært lite for økonomien til de fleste husholdninger.

Analytikere mener også at strømprisene vil være relativt sett moderate i månedene som kommer, og det er mer sannsynlig at det totale støttebeløpet i 2025 – gitt videreføring av ordningen – vil kunne bli betydelig under regjeringens forslag på 4,8 mrd. kroner. Dette skyldes blant annet en kombinasjon av fulle vannmagasin i Norge og fulle gasslagre i Europa.

Dette medlem viser til at strømstøtteordningen er en midlertidig ordning, ment for å kompensere husholdninger for svært store utslag i strømprisene, og at Venstre er beredt til å gjeninnføre ordningen på kort varsel dersom prognoser og analyser for strømprisene i 2025 viser seg ikke å stemme.

Dette medlem vil imidlertid peke på at verken Venstres forslag om en betydelig skattelette til husholdningene eller forslag om ikke å videreføre strømstøtteordningen får flertall som følge av Stortingets behandling av finansinnstillingen, Innst. 2 S (2024–2025). Dette medlem vil derfor stemme for forslaget til endring

i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter.

Dette medlem vil også påpeke at regjeringens forslag til økt terskelverdi de facto er en ytterligere innstramming i ordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti reagerer på at regjeringen noken gang svekker strømstøtteordningen. Disse medlemmer viser til at det er mange som sliter med økonomien når strømprisen er høy. Disse medlemmer har gjentatte ganger foreslått en ordning som ville gitt 100 pst. kompensasjon når strømprisen er over 50 øre per kWt, og dekket inn kostnaden uten økt bruk av oljepenger. Dette forslaget ville gitt forutsigbarhet og trygghet for husholdningene.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter gjøres følgende endringer:

§ 5a andre ledd skal lyde:

Nettselskapene skal beregne stønadssatser fortløpende og automatisk. Stønadssatsene beregnes time for time basert på følgende formel: $1,0 \times (\text{elspotpris i prisområdet hvor kunden er tilknyttet} - \text{terskelverdi})$. Beregningen skal ta hensyn til merverdiavgift.

§ 5a fjerde ledd skal lyde:

Stønad gis bare for timer elspotprisen overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi).»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter gjøres følgende endringer:

§ 5a andre ledd skal lyde:

Nettselskapene skal beregne stønadssatser fortløpende og automatisk. Stønadssatsene beregnes time for time basert på følgende formel: $1,0 \times (\text{elspotpris i prisområdet hvor kunden er tilknyttet} - \text{terskelverdi})$. Beregningen skal ta hensyn til merverdiavgift.

§ 5a fjerde ledd skal lyde:

Stønad gis bare for timer elspotprisen overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi).

Forslag fra Rødt:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å frikoble norske strømpriser fra de europeiske gassprisene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for statlig styring av innenlands kraftomsetning, der staten forestår innenlands strømsalg og strømsalgsselskapene avvikles.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen etablere et prissystem for strøm brukt i Norge, med en kostnadsbasert makspris for vanlig forbruk og en høyere pris for private husholdningers luksusforbruk.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen ta politisk kontroll over kraftflyten i utenlandskablene, med strengere krav til miljø og forsyningsikkerhet som forutsetning for eksport, og reforhandle aktuelle avtaler for å oppnå dette om nødvendig.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (justering av terskelverdi og varighet)

I

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder energibruk fra og med desember 2021 til og med desember 2025.

§ 5a fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For forbruk fra og med januar 2025 er terskelverdien 75 øre per kWt eksklusive merverdiavgift.

§ 12 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. juli 2026.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2025.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 3. desember 2024

Ingvild Kjerkol

leder

Sigurd Kvammen Rafaelsen

ordfører